

Za fotbalové násilí padla další obvinění

Policie žádá veřejnost o pomoc při identifikaci chuligánů z Bazalů

Ostrava – Za násilí během březnového fotbalového utkání Baník – Sparta padla v těchto dnech další obvinění. Celkem je již stíháno sedmáct lidí. Deníku to sdělila mluvčí ostravské policie Gabriela Holčáková s tím, že číslo nemusí být konečné. „Kriminalisté specializující se na odhalování pachatelů diváckého násilí pokračují v analýzách obrazových záznamů,“ řekla Holčáková.

Ochránci zákona mají k dispozici záběry podezřelých osob, které však zatím neidentifikovali. Proto se obrátili na média se žádostí o jejich zveřejnění. „Jakékoliv informace přijmeme na lince 158,“ řekla mluvčí.

Zatím posledním stíhaným je osmnáctiletý mladík. „Je podezřelý ze zločinu násilí proti úřední osobě a přečinu výtržnictví. Měl házet sedačky vůči zakročujícím policistům a vykopnout umělohmotnou sedačku. Byl maskován žlutozelenočernou kuklou,“ uvedla Holčáková. Stejně jako většině dalších obviněných mu hrozí až šestileté vězení.

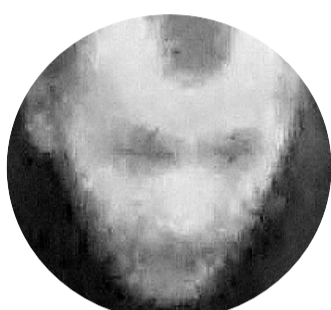
Někteří ze zadržených chu-

ligánů projeví lítost. Jedním z nich je pětadvacetiletý muž, který vytrhl sedačky a házel je po policistech. Při výslechu prohlásil, že lituje toho, co udělal. Prý v opilosti nezvládl svůj vztek. Udařené ho rozlítli zákrok policistů. Již vloni byl za výtržnosti odsouzen k podmíněnému trestu. Nyní je ve zkušební lhůtě, což může být bráno jako přitěžující okolnost. Další z násilníků, který se již omluvil, se podle svých slov nechal strhnout davem. Prý si své chování nedokáže vysvětlit.

Proti výtržníkům, kteří se během přestávky fotbalového zápasu snažili vniknout do sektoru hostů, museli zasáh-

nout těžkoobdělci. Na rozeznání násilníků mimo jiné použili slzný plyn. Při zákroku bylo zraněno jedenáct po-

POKUD POZNÁTE někoho na fotografiích, kontaktujte policii.
Snímky: Policie ČR

licistů. Baníku Ostrava za březnové výtržnosti hrozilo uzavření stadionu. V krajním případě to mohlo být na celou sezonu. Ministerstvo vnitra s ním totiž v dubnu zahájilo správní řízení. Tyto hrozby jsou již zažehnány. Ministr vnitra Milan Chovanec při nedávné návštěvě Ostravy uvedl, že ministerstvo správní řízení zastavilo. (pol)

ZAZNAMENALI JSME

Dva horníky zranili dopravník

Frydek-Místek, Chlebovice – Důlní nehoda se stala včera v půl osmé ráno v areálu Dolu Paskov. „Jednalo se o lokalitu v Chlebovicích. V rozvíjejícím se porubu více než tisíc metrů pod zemí se následkem tlakových projevů nadzvedl a posunul od pilíře do pracovního prostoru porubový hřeblový dopravník. Následkem toho byli zraněni dva zaměstnanci na dolních končetinách. Bezprostředně jim byla přivolána lékařská pomoc a poskytnuto odborné ošetření,“ potvrdil mluvčí OKD Marek Šíbrt.

Pacienti byli ošetřeni báňskými záchranáři a dopraveni na povrch, kde si jednoho z nich převzali letečtí záchranáři. „Třiatřicetiletého muže s vážným poraněním obou dolních končetin následně letecky transportovali na traumatologické centrum Fakultní nemocnice v Ostravě. Po jeho předání do péče tamních lékařů se stroj vrátil zpět na Důl Paskov, aby mohl přepravit i druhého horníka. Dvaatřicetiletý pacient utrpěl poranění hlavy, horní a dolní končetiny. Také on byl letecky transportován do stejné nemocnice,“ dodal tiskový mluvčí Zdravotnické záchranné služby Moravskoslezského kraje Lukáš Humpl.

„Událost je v současnosti prošetřována sestavenou vyšetřovací komisí,“ dodal Marek Šíbrt. (sru)

Seriál o novém občanském zákoníku

Rubrika je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka

PETR KAUSTA.
Autor je advokát z advokátní kanceláře Kausta & Zientková & partneři.

SLOVO PRÁVNÍKA...

Nový občanský zákoník znova zavádí institut neúměrného zkrácení (laesio enormis), který na našem území platil do 31. prosince 1950. Jedná se o institut, který přináší nové možnosti v oblasti ochrany slabší strany. Podstatou neúměrného zkrácení je buď dorovnání plnění (nejčastěji ceny), které bylo v hrubém nepochopitelně k tomu, co poskytla druhá strana, nebo také zrušení smlouvy a navrácení všeho do původního stavu. Pro aplikování neúměrného zkrácení není třeba zneužití tísně, nezkušenosti, rozumné slabosti nebo lehkomyšlnosti, tak jak je tomu u institutu lichvy (subjektivní prvek). Postačí pouze skutečnost, že plnění je v hrubém nepochopitelně k protiplnění (objektivní prvek). Otázka však je, kde se nachází ona hranice hrubě nepochopitelného plnění. Určení hranice bude předmětem soudního rozhodování, my se domníváme, že výše hrubého nepochopitelně začíná na osmdesáti procentech. Mezi další instituty, které slouží k ochraně slabší strany, patří např. lichva (§ 1796), úprava adhezních smluv (§ 1798 – 1801) nebo zákaz zneužití hospodářské síly (§ 433 odst. 1).

Ochrana slabší strany – neúměrné zkrácení

PŘÍBĚH ZE ŽIVOTA

Dědeček Kamil Malina žil po celý život v rodinném domě na okraji malebné vesnice Jahůdkov. Jednalo se o velký dům s rozlehlou zahradou a políčkem. Jak plynul čas, přestával mít sílu na to, aby se o celou usedlost postaral. Proto se rozhodl dům i s pozemky prodat a pořídil si malý bytček na okraji města, kde by to měl blízko do obchodního centra i k lékaři. O jeho záměru se brzy dozvěděl podnikavý soused, který zalarmoval přítele Honzu,

vlastníciho společnost Reality-Šmelina, s. r. o. Záměstnanec realitní společnosti proto záhy navštívil pana Malinu s tím, že by realitní společnost od něj dům i s pozemky odkoupila za jeden milion korun, s tím, že je to cena velmi výhodná, vysoce přesahující tržní hodnotu domu i pozemků. Pan Malina chvíli nabídku zvažoval, ale nakonec se mu částka jevila jako dostatečná, když zvažil, že dům postavil vlastními silami před třicet lety za 150 tisíc korun, a tak s nabídkou

souhlasil, aniž by si skutečnou tržní cenu někde ověřil. Týden po uzavření kupní smlouvy se dědeček Malina od jiného svého kamaráda dozvěděl, že tržní cena jeho domu, včetně přilehlých pozemků, se pohybuje minimálně v hodnotě 3,5 mil. korun, a že jej tedy realitní kancelář vzala „na hůl“ a s kupní cenou podvedla.

Zoufalý dědeček Malina se s tímto problémem světlil internetové právní poradně www.pravnlinka.cz.

Internetová právní poradna www.pravnlinka.cz.

RADA PRO PANA MALINU

- Pan Malina se zavázal k plnění, které je v hrubém nepochopitelně k tomu, co poskytla realitní společnost (§ 1793 odst. 1).
- Pan Malina může po realitní společnosti požadovat dorovnání kupní ceny do ceny obvyklé, tj. 2,5 mil. korun, do tržní ceny 3,5 mil. korun.
- Pokud realitní společnost cenu nedorovná, může se pan Malina domáhat u soudu zrušení smlouvy a navrácení všeho do původního stavu (§ 1793 odst. 1).
- Právo domáhat se zrušení smlouvy a navrácení všeho do původního stavu lze maximálně do jednoho roku od uzavření smlouvy, jinak právo zaniká (§ 1795).

KDE V NOZ PRÁVNÍ INSTITUTY, KTERÉ SLOUŽÍ K OCHRANĚ SLABŠÍ STRANY, NALEZNETE?

§ 1793-1801 v části čtvrté, hlavě první, dílu třetím Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

CO JE NOVÉHO V OBLASTI OCHRANY SLABŠÍ STRANY?

Kdo je slabší stranou

● Občanský zákoník ani jiný právní předpis nedefinuje, kdo je slabší stranou. Slabší stranou může být ve smluvních vztazích kdokoli. Postavení kontrahenta je třeba posuzovat vždy individuálně. Má se za to, že slabší stranou je vždy osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním. Nejčastěji bude slabší stranou spotřebitel, dítě, zaměstnanec, ale například i malí podnikatelé ve styku s hospodářsky silnými korporacemi.

Neúměrné zkrácení

● Institut neúměrného zkrácení se může uplatnit u různých druhů smluv, např. u kupní, směnné, darovací nebo i nájemní smlouvy (nikoli však u bezúplatných smluv, jako je darování). Samotný hrubý nepochopitelně se zkoumá v okamžiku uzavírání smlouvy. Není potřeba, aby zkracující stra-

na byla uvedena v omyl, postačí, aby zkracující strana zamlčela, jaká je objektivní hodnota předmětu plnění.

Neúměrným zkrácením není, pokud:

- důvod nepochopitelně vzájemných plnění vyplývá ze zvláštního vztahu mezi stranami (např. otec prodá synovi auto za symbolickou hodnotu)
- se zkrácená strana výslovně vzdá práv vyplývajících z neúměrného zkrácení a prohlásí, že plnění přijímá za mimořádnou cenu ze zvláštní obliby (např. prodej obrazu, sbírky známek, starých mincí apod.)
- strana souhlasila s neúměrnou cenou, ač jí skutečná cena plnění byla nebo musela být známa (např. měla pravý posudek o skutečné hodnotě předmětu plnění)
- jedná se o podnikatele, který uzavřel smlouvu při svém podnikání
- nepochopitelně vzájemných plnění se zakládá na skutečnosti, o které zkracující strana nevěděla ani vě-

dět nemusela (toto pravidla neplatí pro odborníky, kteří poměry dobře znají – například realitní kanceláře, znalci, podnikatelé podnikající v dané oblasti) f) obchoduje se na komoditní burze, při obchodu s investicemi nebo při dražbě

Lichva

● Nový občanský zákoník výslovně upravuje lichvu jako smlouvu, při jejímž uzavírání někdo zneužil tísně, nezkušenosti, rozumné slabosti, rozrušení nebo lehkomyšlnosti druhé strany a dal sobě nebo jinému slíbit či poskytnout plnění, jehož majetková hodnota je k vzájemnému plnění v hrubém nepochopitelně v rámci úročených zápůjček. Pro aplikaci ustanovení o lichvě je tedy zapotřebí přítomnosti subjektivního prvku (tísně, slabost) a objektivního prvku (vzájemný nepochopitelně). U neúměrného zkrácení postačil prvek objektivní. Zákon spojuje lichvěvní jednání s neplatností, které

je potřeba se u soudu dovolat (tzv. relativní neplatnost). Soud může rovněž uspořádat práva a povinnosti změnit a dojít tak ke spravedlivé vyváženosti (tzv. moderační právo soudu – § 577). Neplatnost se nemůže dovolat pod-

nikatel, ten má však jiný prostředek obrany (§ 433 odst. 1 – ochrana před zneužitím hospodářské síly). Zákon nestanovuje, jaká výše úroků se už považuje za lichvu. Dříve se objevily názory, že lichva začíná na dvaceti procentech.

NEZAPOMEŇTE

- ◆ Pro zrušení smlouvy v rámci neúměrného zkrácení je potřeba podat návrh soudu. Okamžik zrušení smlouvy je vázán na nabytí právní moci rozsudku. Do té doby má zkracující strana šanci předmět plnění doplnit o hodnotu, o kterou byla strana zkrácena (a to až do výše objektivní hodnoty).
- ◆ Návrh na zrušení smlouvy pro neúměrné zkrácení je potřeba podat do jednoho roku, jinak práva vyplývající z neúměrného zkrácení zanikají.
- ◆ Proti lichvěvnímu jednání se musíte aktivně bránit u soudu, pokud nevnesete žalobu na neplatnost, je lichvěvní jednání platné.

DOPORUČENÍ Z PRAXE

- ◆ Lichva je jednání, které je postihitelné občanskoprávním soudem, a to vyslovením neplatnosti. Nicméně je společensky žádoucí lichvěvní jednání trestat i cestou trestní. Lichva je totiž také trestný čin – podle § 218 trestního zákona hrozí v základní skutkové podstatě pachatelé až dva roky odnětí svobody nebo zákaz činnosti.